

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις επιχειρήσεων στην Ελλάδα το 2023

Τάση εξωστρέφειας και αυξημένος
αριθμός συναλλαγών

Η PwC Ελλάδας πρώτος
χρηματοοικονομικός σύμβουλος
το 2023*

PwC Ελλάδας
Μάρτιος 2024

*βάσει αριθμού συναλλαγών

Χροιά-ορόσημο για την ελληνική οικονομία το 2023

- Το 2023 αποτέλεσε χρονιά-πρόκληση για την Ευρώπη. Οι εμπόλεμες συρράξεις στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, ο υψηλός πληθωρισμός και τα υψηλά επιτόκια αναφοράς, η κλιματική αλλαγή ενέτειναν τα σημάδια επιβράδυνσης της ευρωπαϊκής οικονομίας.
- Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, **η ελληνική οικονομία έδειξε ανθεκτικότητα** καταγράφοντας τον **4ο υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης** ανάμεσα στις χώρες της Ευρωζώνης (2,2% έναντι 0,5%)¹ καθώς και τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ (160,3% έναντι 172,6% το 2022)².
- Ταυτόχρονα, η Ελλάδα ανακηρύχτηκε από τον *Economist* ως **«η χώρα της χρονιάς» για το 2023** λόγω της σταθερής ανάπτυξης, των μεταρρυθμίσεων που συνεχίζει να προωθεί, της μείωσης του χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ καθώς και της σημαντικής μείωσης της ανεργίας στο 9,2%, ένα ποσοστό που η Ελλάδα είχε για τελευταία φορά τον Μάιο του 2009.
- Μετά από 13 χρόνια, **η Ελλάδα επανέκτησε την επενδυτική βαθμίδα**. Περιορίζοντας τη δημοσιονομική επέκταση της προηγούμενης διετίας λόγω των συνθηκών της ενεργειακής κρίσης και του υψηλού πληθωρισμού, η ελληνική οικονομία **κέρδισε την αξιοπιστία και την εμπιστοσύνη των αγορών και των θεσμικών επενδυτών** καθώς:
 - ◆ στις **20 Οκτωβρίου 2023** ο οίκος αξιολόγησης **Standard & Poor's** **αναβάθμισε το ελληνικό αξιόχρεο** στην επενδυτική βαθμίδα,
 - ◆ στις **2 Δεκεμβρίου 2023** ο οίκος αξιολόγησης **Fitch** **αναβάθμισε το ελληνικό αξιόχρεο** στην επενδυτική βαθμίδα, γεγονός που θα οδηγήσει και στην αποκλιμάκωση του κόστους χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.
- Επιπλέον, το 2023 θεωρείται **χρονιά-ορόσημο για τον ελληνικό τουρισμό**, καθώς τόσο οι αφίξεις (32,7 εκ. ταξιδιώτες) όσο και οι εισπράξεις (€20,5 δισ.) ξεπέρασαν τα αντίστοιχα ιστορικά υψηλά επίπεδα του 2019.
- Παράλληλα, **η Ελλάδα ολοκλήρωσε 43 ορόσημα** και στόχους που ορίζει το σχέδιο «Ελλάδα 2.0» **έχοντας εκταμιεύσει** από το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) πάνω από **€11 δισ.**
- **Εντός της επόμενης διετίας** η χώρα αναμένει **€36 δισ.** σε δάνεια και επιχορηγήσεις από το ΤΑΑ. Επιπλέον θα διοχετευτούν στην ελληνική οικονομία **€26,2 δισ.** από το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027. Τα κεφάλαια αυτά καθώς και οι **αυξημένες δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων** αναμένεται να συμβάλουν στην περαιτέρω ενδυνάμωση της επενδυτικής δραστηριότητας και μεταστροφής του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας.
- Οι ελληνικές τράπεζες επέδειξαν εξαιρετική προσήλωση στον στόχο **μείωσης των ΜΕΔ** από τους ισολογισμούς τους, μειώνοντάς τα στο 8,6% του συνόλου των δανείων³, επιτρέποντάς τους την υποστήριξη της ανάκαμψης μέσω δανεισμού.
- Τέλος, η διεθνής αβεβαιότητα λόγω των γεωπολιτικών αναταράξεων και της κλιματικής κρίσης όπως και η νομισματική πολιτική απέναντι στον υψηλό πληθωρισμό αποτελούν σημαντικές προκλήσεις. Η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει την προώθηση των μεταρρυθμίσεων, τη δημοσιονομική πειθαρχία καθώς και την επίτευξη των στόχων του ΤΑΑ με σκοπό τη γρήγορη εκταμίευση των επόμενων δόσεων και την αύξηση των επενδύσεων.
- Σύμφωνα με τις χειμερινές προβλέψεις της Κομισιόν προβλέπεται ότι η ανάπτυξη της χώρας θα παραμείνει ισχυρή στο 2,3% το 2024 και το 2025 -πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Το 2024 αναμένεται να οδηγήσει το χρέος κοντά στο 150% ως ποσοστό του ΑΕΠ διατηρώντας το **θετικό “momentum” με το οποίο έκλεισε το 2023.**

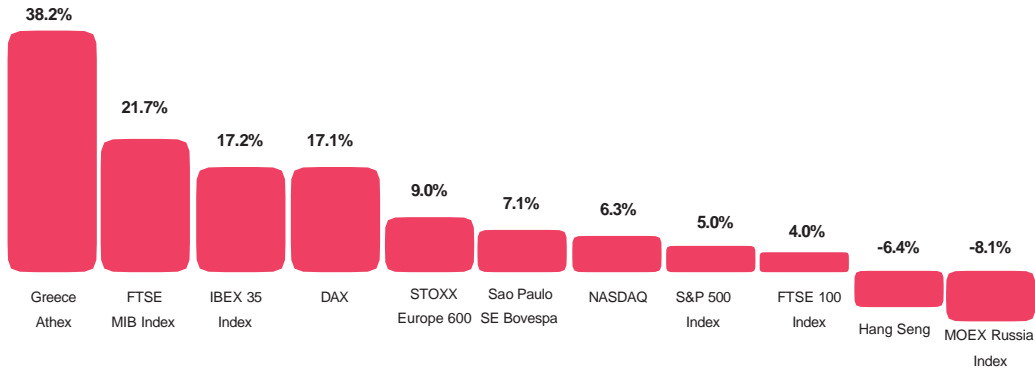
¹ Στοιχεία ευρωπαϊκής επιτροπής, χειμερινές προβλέψεις.

² Υπουργείο Οικονομικών - Εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2024.

³ Τράπεζα της Ελλάδος - Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Νοέμβριος 2023.

Το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ανάμεσα στις κορυφαίες θέσεις των αποδόσεων παγκοσμίως με 38,2% ετήσια άνοδο του ΓΔΤ

Η πορεία των χρηματιστηρίων & ο Γενικός Δείκτης Χρηματιστηρίου Αθηνών Ετήσια % μεταβολή ΓΔΤ 2022-2023 (σε \$)

Πηγή: Reuters

Αποδόσεις 10ετών Κρατικών Ομολόγων ΠΙΙΕΙ

Πηγή: Federal Reserve Bank of St. Louis, Eurostat

Το 2023 η συνολική κεφαλαιοποίηση της αγοράς διαμορφώθηκε στα **€88 δισ.** και αυξήθηκε κατά

€22 δισ.

σε σχέση με το 2022

Η επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας σταθεροποίησε τις αποδόσεις των 10ετών κρατικών ομολόγων **μειώνοντας το κενό εμπιστοσύνης** που υπήρχε τα προηγούμενα χρόνια.

Η **μείωση του πολιτικού ρίσκου**, οι **μεταρρυθμίσεις**, η **επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας**, το **θετικό οικονομικό κλίμα** καθώς και η σημαντική **αύξηση των επενδύσεων** στην Ελλάδα αποτυπώθηκαν και στον Γενικό Δείκτη του Χρηματιστηρίου Αθηνών, ο οποίος παρουσιάζει σημαντική άνοδο, φτάνοντας στο τέλος Φεβρουαρίου 2024 (28/02) τις 1.407 μονάδες βάσης.

Το ενδιαφέρον των επενδυτών εστιάζεται κυρίως στον **τραπεζικό κλάδο**, μετά και από την αποεπένδυση του ΤΧΣ από τις 3 συστημικές τράπεζες και την επικείμενη απο την Τράπεζα Πειραιώς, όπως και στους **κλάδους της βιομηχανίας και της ενέργειας**.

Η συνολική αξία των συναλλαγών που αφορούν ελληνικές επιχειρήσεις ανήλθε σε €8,4 δισ. το 2023

116 Ε&Σ

€5,9 δισ.

96

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ Ε&Σ

με ποσοστό άνω του 33% των μετοχών να ανέρχεται σε συνολική αξία* τα €5,3 δισ.

20

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΙΟΨΗΦΙΚΩΝ ΠΑΚΕΤΩΝ

συνολικής αξίας* €0,6 δισ.

*Συνολική αξία συναλλαγών συμπεριλαμβανομένων και των μη δημοσιευμένων συναλλαγών.

Το 2023 καταγράφηκαν 2 ακόμα συναλλαγές (ο Όμιλος Βενέτη εξαγόρασε τα Δωδώνη Παγωτά ABEE και η Attica Group την Anek Lines) που αφορούν εταιρείες που βρίσκονται σε διαδικασία εξυγίανσης.

Αξία εταιρικών ομολόγων

€0,6 δισ.

Ακαθάριστη λογιστική αξία συναλλαγών ΜΕΔ

€5,7 δισ.

Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου
με στρατηγικούς επενδυτές

€345 εκ.

Συναλλαγές ιδιωτικοποιήσεων

€1,6 δισ.

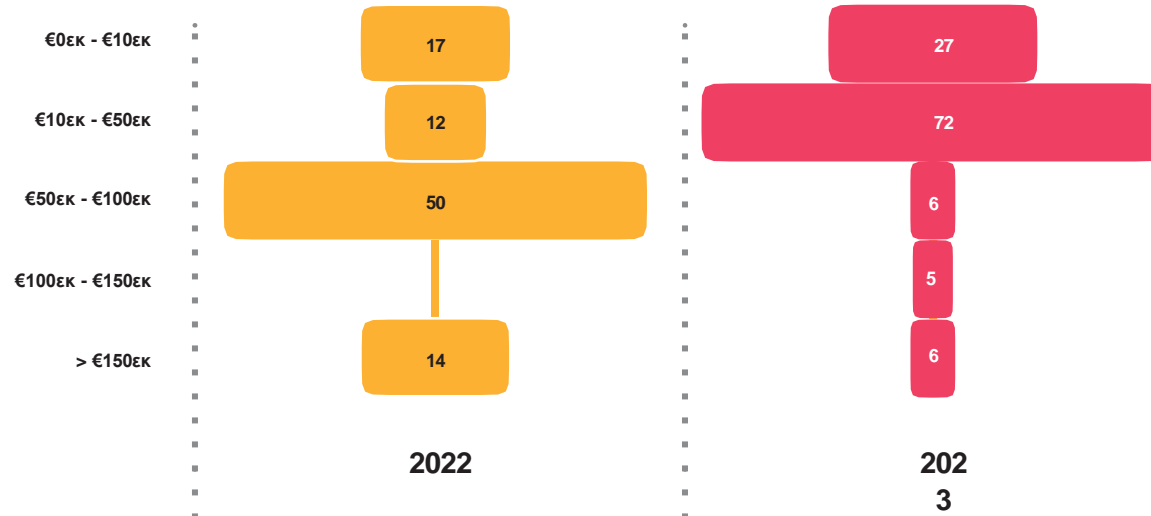
Μέσο ύψος συναλλαγής

€51 εκ.

Συνεχίστηκε η τάση «συγκέντρωσης» στον κλάδο TMT στην ελληνική αγορά με ολοκλήρωση πάνω από 25 συναλλαγών για 2η συνεχή χρονιά

Το 2023 παρατηρήθηκαν πολλές μικρές συναλλαγές στον κλάδο των TMT*, ο οποίος έχει σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης και ενισχύεται από την ανάγκη επιτάχυνσης του ψηφιακού μετασχηματισμού των ελληνικών επιχειρήσεων.

Κατανομή αξίας συναλλαγών Αριθμός συναλλαγών

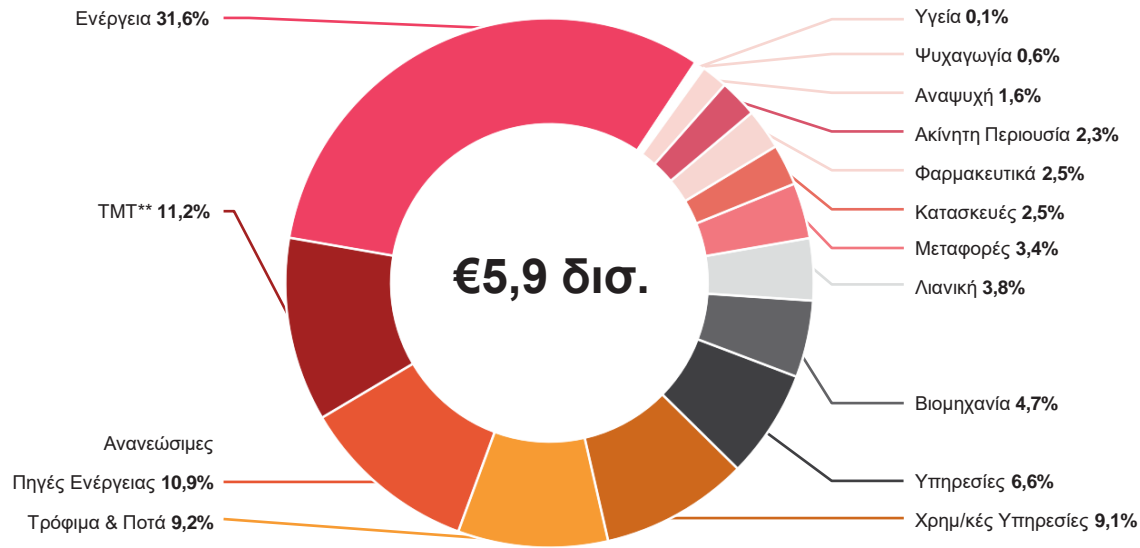
* TMT: Τηλεπικοινωνίες, MME και Τεχνολογία

Αριθμός συναλλαγών E&S το 2023

€5,9 δισ. συναλλαγές E&Σ το 2023 εκ των οποίων €0,6 δισ. αφορούν συναλλαγές μειοψηφικών πακέτων

Σύνολο E&Σ* το 2023
Αξία Συναλλαγών

* Συμπεριλαμβανομένων πακέτων μειοψηφίας
** TMT: Τηλεπικοινωνίες, ΜΜΕ και Τεχνολογία

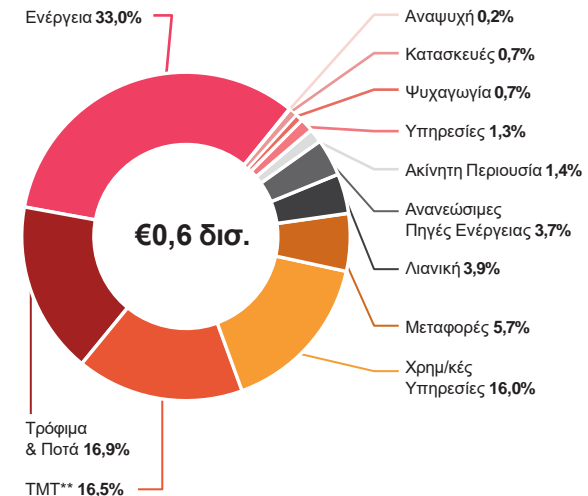
10% της συνολικής αξίας των συναλλαγών αφορούν μειοψηφικά πακέτα.

Οι συναλλαγές το 2023 αυξήθηκαν σε αριθμό με το τίμημα, όμως, των περισσότερων να μην έχει ανακοινωθεί.
Έτσι, η συνολική αξία των συναλλαγών μειώθηκε κατά €4,5 δισ. συγκριτικά με το 2022.

Συναλλαγές υψηλής αξίας στους κλάδους των Χρη/κών Υπηρεσιών και των Τροφίμων & Ποτών χαρακτήρισαν, αντίστοιχα, οι εξαγορές:

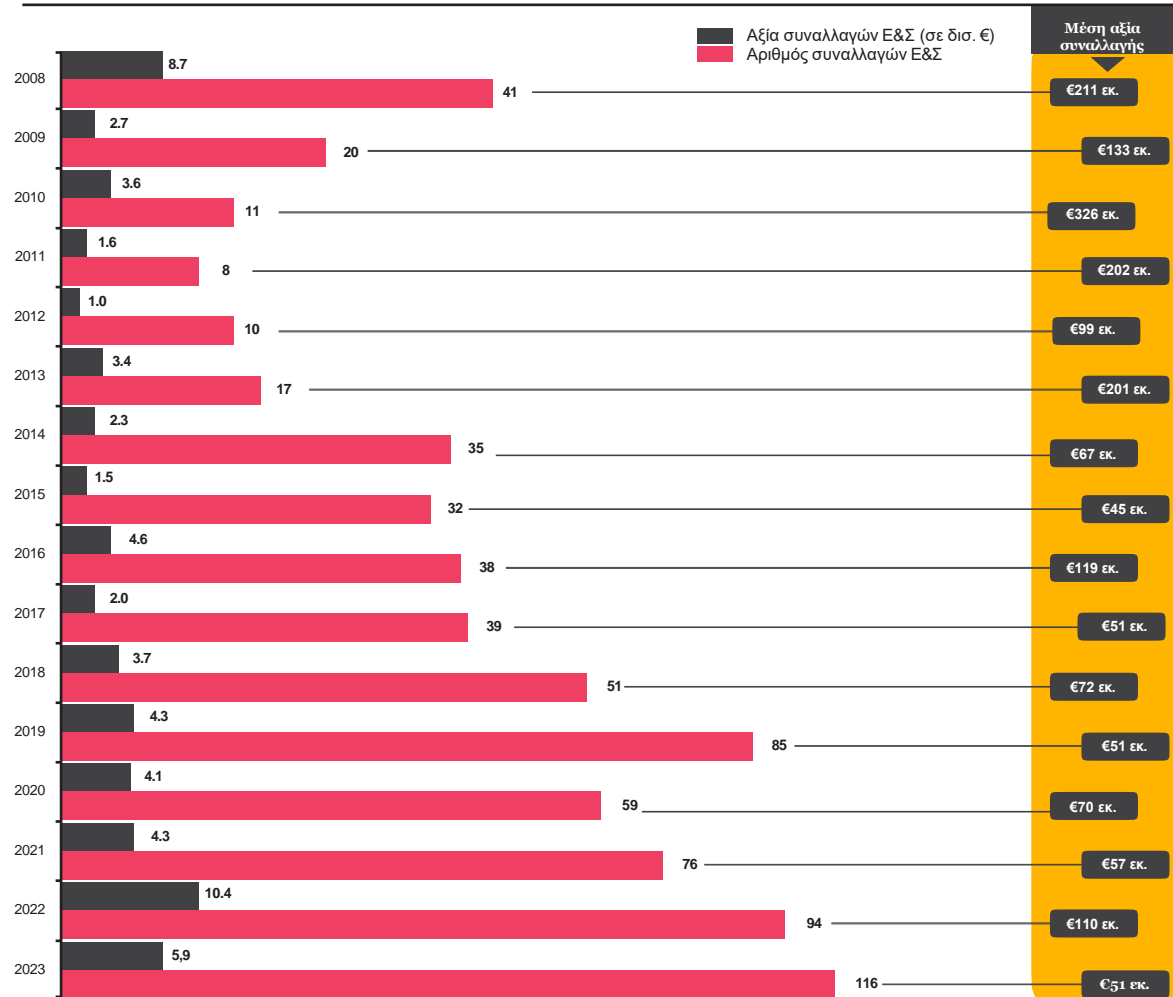
- της Eurobank Direktna από την AIK Banka a.d. (€198 εκ.)
- της Brown-Forman Finland από την CC Beverages Holdings II BV (€209 εκ.)

Συναλλαγές μειοψηφικών πακέτων 2023
Αξία συναλλαγών

Σημάδι σταθερότητας και μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας, η αύξηση, κατά 22, του αριθμού των συναλλαγών το 2023

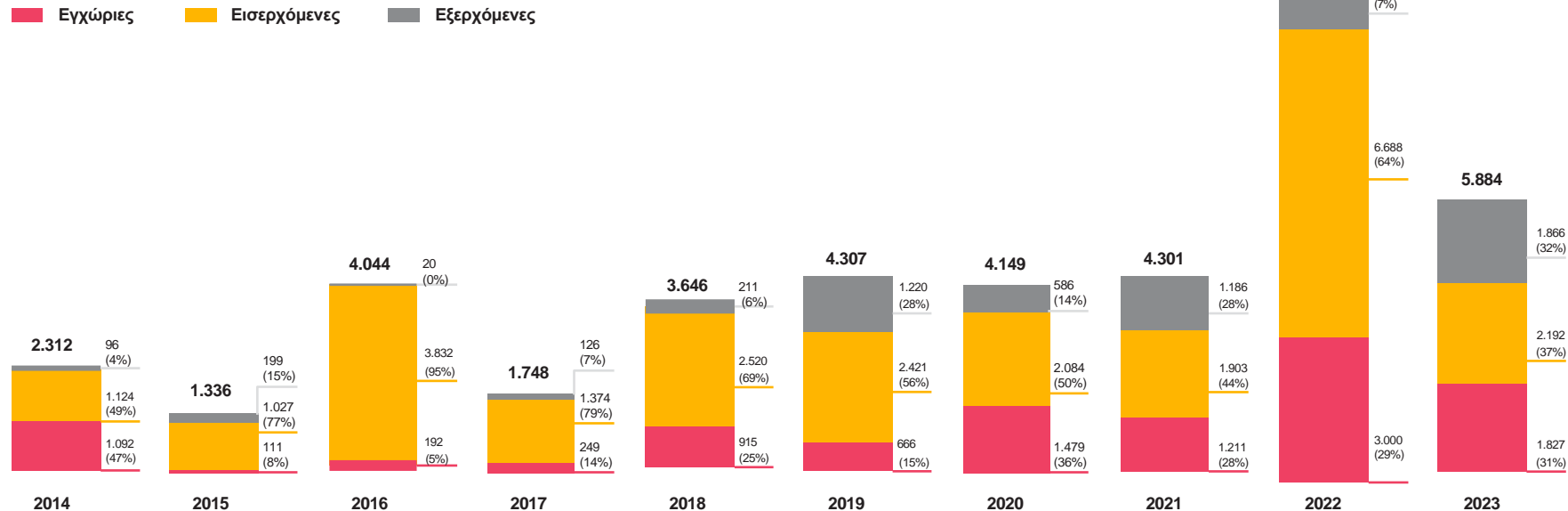
Δραστηριότητα Ε&Σ

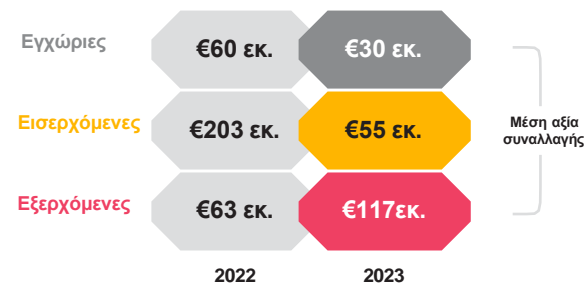
Από το 2019 και μετά αυξάνεται ο αριθμός και η αξία των συναλλαγών σε επίπεδα προ κρίσεως. Το 2023 καταγράφηκαν σχεδόν οι διπλάσιες συναλλαγές σε σχέση με το 2022 για τις οποίες δεν δημοσιεύθηκε το τμήμα εξαγοράς (61 για το 2023, 38 για το 2022, ενώ για το 2021 ήταν 37).

Το 2023 παρατηρείται εμφανής τάση εξωστρέφειας με αυξημένη αξία και αριθμό εξερχόμενων Ε&Σ, τάση η οποία αναμένεται να συνεχιστεί τα επόμενα έτη

Κατεύθυνση Ε&Σ 2014-2023 Αξία Συναλλαγών

- Την τελευταία 10ετία, στην ελληνική αγορά Ε&Σ υπάρχει έντονο ενδιαφέρον ξένων επενδυτών για εξαγορά ελληνικών επιχειρήσεων. Από το 2019 και μετά είναι εμφανής η **μικρή αλλά αδιάλειπτη στροφή των ελληνικών επιχειρήσεων σε ξένες αγορές. Το 2023, οι εξερχόμενες συναλλαγές αντιπροσωπεύουν το 32% του συνολικού αριθμού των συναλλαγών**, με τη μέση αξία για το έτος να διπλασιάζεται στα €117 εκ. λόγω της εξαγοράς των ρουμάνικων θυγατρικών της Enel που πραγματοποίησε η ΔΕΗ.
- Το 2023, παρόλο που η μέση αξία των εισερχόμενων συναλλαγών μειώθηκε σημαντικά (κατά €148 εκ.), φαίνεται να είναι κάτι συγκυριακό και να μην υποδηλώνει κάποια τάση στις Ε&Σ.
- Οι εγχώριες συναλλαγές, **οδηγούμενες από ελληνικά κεφάλαια**, καταλαμβάνουν **σχεδόν το 1/3 της αξίας των συναλλαγών τα τελευταία χρόνια**.

Οι συμφωνίες ιδιωτικοποιήσεων που έκλεισαν εντός του 2023 ανήλθαν σε €1,6 δισ. Το 2024 αναμένεται να ξεπεράσουν τα €6 δισ.

Ιδιωτικοποιήσεις 2023*

Αποεπένδυση ΤΧΣ

Στις 9 Οκτωβρίου η Eurobank εξαγόρασε το 1,41% της συμμετοχής του ΤΧΣ. Το τίμημα ανήλθε σε €93,7 εκ.

Στις 14 Νοεμβρίου μεταβιβάστηκε από το ΤΧΣ στην UniCredit το 9% του μετοχικού κεφαλαίου της Alpha Bank. Το τίμημα ανήλθε σε περίπου €293,5 εκ.

Στις 17 Νοεμβρίου η Εθνική Τράπεζα διέθεσε ποσοστό 22% που κατείχε το ΤΧΣ σε Έλληνες και ξένους επενδυτές, μέσω Δημόσιας Προσφοράς. Το τίμημα ανήλθε σε €1,1 δισ.

Οργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας

Στις 20 Οκτωβρίου πωλήθηκε από το ΤΑΙΠΕΔ το 67% του μετοχικού κεφαλαίου του Οργανισμού Λιμένος Ηγουμενίτσας (ΟΛΗΓ Α.Ε.) στην κοινοπραξία Grimaldi Euromed S.p.A.-Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε. έναντι συνολικού τιμήματος €84,2 εκ.

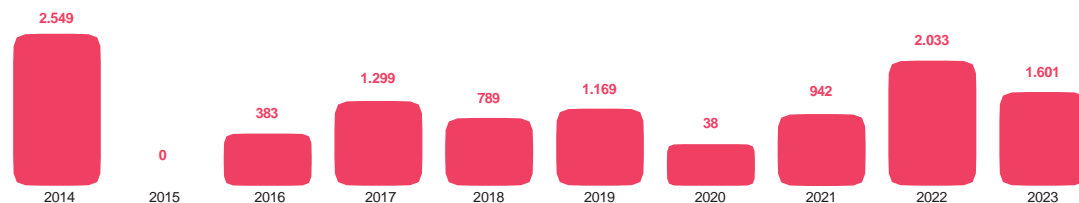

Ναυπηγεία Σκαραμαγκά

Υπογράφηκε η παραχώρηση της Ελληνικά Ναυπηγεία Α.Ε. (Ναυπηγεία Σκαραμαγκά) στις εταιρείες Forest Grove και Milina Enterprises του εφοπλιστή Γ. Προκοπίου. Το τίμημα ανήλθε σε €62,5 εκ.

Συναλλαγές Ιδιωτικοποιήσεων*

*Έτος υπογραφής της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης.

Ιδιωτικοποιήσεις 2024e*

Εγνατία Οδός

Η ΓΕΚ Τέρνα και η Egis Projects είναι οι προτιμητέοι επενδυτές για την Εγνατία Οδό και τους τρεις κάθετους οδικούς άξονες για περίοδο 35 ετών. Η δεσμευτική προσφορά για την παραχώρηση ανέρχεται σε €1,4 δισ. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής προσδιορίζεται για το α' τρίμηνο του 2024.

Αττική Οδός

Το ΤΑΙΠΕΔ τρέχει τις διαδικασίες του διαγωνισμού για τη σύμβαση παραχώρησης της Αττικής Οδού με προτιμητέο επενδυτή την ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, έναντι τιμήματος €3,3 δισ. Εντός του 2024 αναμένεται η απόφαση του ΣτΕ για την προσφυγή που κατέθεσε το σχήμα Vinci-Μυτιληναίος.

Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών

Μέσω Αρχικής Δημόσιας Πρότασης, το ΤΑΙΠΕΔ διέθεσε το 30% του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών στις 7 Φεβρουαρίου του 2024. Τα έσοδα για τα κρατικά ταμεία άγγιξαν τα €770 εκ.

Λάρκο

Το ΤΑΙΠΕΔ προέβη στην τελική κατακύρωση του διαγωνισμού στην κοινοπραξία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και AD Holdings AG, για τη μίσθωση των περιουσιακών στοιχείων ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου, τα οποία βρίσκονται στη διαχείριση της ΛΑΡΚΟ Α.Ε. Η υπογραφή για την κατάρτιση των συμβάσεων αναμένεται εντός 2024.

Τράπεζα Πειραιώς

Εντός του πρώτου 3μήνου του 2024 αναμένεται η διάθεση μετοχών κατοχής του ΤΧΣ στην Τράπεζα Πειραιώς.

Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου

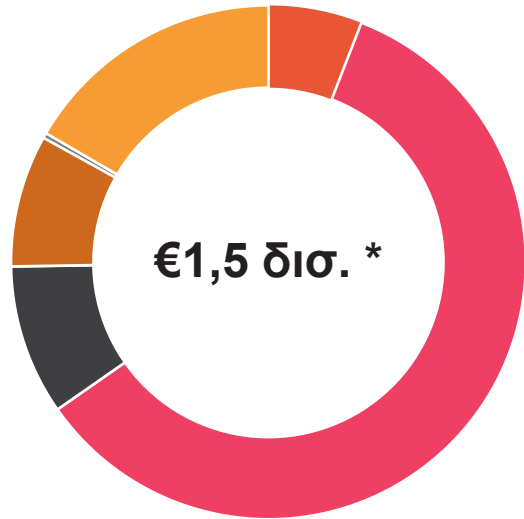
Εντός του 2024 αναμένεται η πώληση ποσοστού 67% στο μετοχικό κεφάλαιο του Οργανισμού Λιμένος Ηρακλείου (ΟΛΗ Α.Ε.) από το ΤΑΙΠΕΔ στην κοινοπραξία Grimaldi Euromed S.p.A. και Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε., έναντι συνολικού τιμήματος €80 εκ..

Το 25% της συνολικής αξίας των συναλλαγών του έτους πραγματοποιήθηκε από Private Equity

Αξία Συναλλαγών* Private Equity 2023

Ανά είδος Private Equity

- Family Office
- Private Equity κεφάλαια
- Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου
- Κεφάλαια επενδύσεων ακινήτων
- Κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών
- Επένδυση επιχειρηματικών συμμετοχών

*Εκτός ιδιωτικοποιήσεων και χαρτοφυλακίων ΜΕΔ.

**TMT: Τηλεπικοινωνίες, ΜΜΕ και Τεχνολογία.

27 Private Equity συναλλαγές

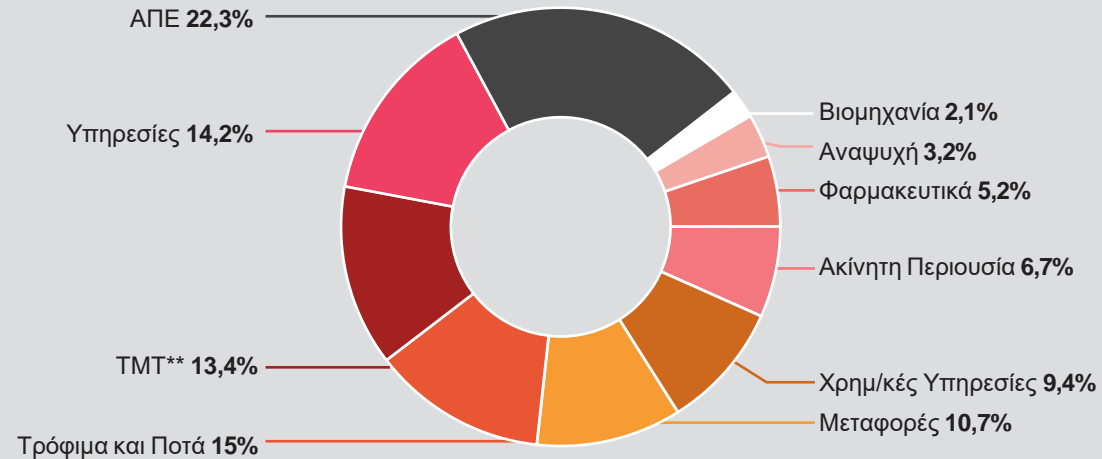
ολοκληρώθηκαν μέσα στο έτος, εκ των οποίων οι 3 αφορούσαν αποεπενδύσεις των Private Equity από το χαρτοφυλακίο τους (αξίας €169 εκ.):

- Η Marathon VC που είχε επενδύσει στην Augmenta Holding SAS προχώρησε σε αποεπένδυση.
- Η ECM Partners αποεπένδυσε από την DOLIT INVESTMENTS S.A.
- Η Vivartia Holdings S.A. (που ελέγχεται από την CVC Capital Partners) αποεπένδυσε από την United Milk Co.

Η πιο μεγάλη συναλλαγή από ιδιωτικά κεφάλαια αφορούσε την εξαγορά του 50% της Enel Green Power Hellas από την Maquarie Asset Management με τίμημα €345 εκ.

Αξία Συναλλαγών* Private Equity 2023

Ανά κλάδο

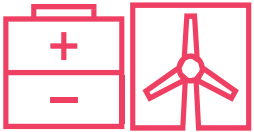
Το 2023 διπλασιάστηκαν οι συναλλαγές των ΜΕΔ, και το 2024 αναμένεται να ξεπεράσουν τα €4 δισ. σε λογιστική αξία

Οι κορυφαίοι κλάδοι για το 2023 σε όρους δραστηριότητας συναλλαγών Ε&Σ

Ενέργεια & Ανανεώσιμες
Πηγές Ενέργειας

22 συναλλαγές αξίας
€2,6 δισ.*

Τηλεπικοινωνίες, ΜΜΕ
και Τεχνολογία

28 συναλλαγές αξίας
€0,6 δισ.*

Τρόφιμα και Ποτά

11 συναλλαγές αξίας
€0,5 δισ.*

Χρηματοοικονομικές
Υπηρεσίες

12 συναλλαγές αξίας
€2 δισ.*

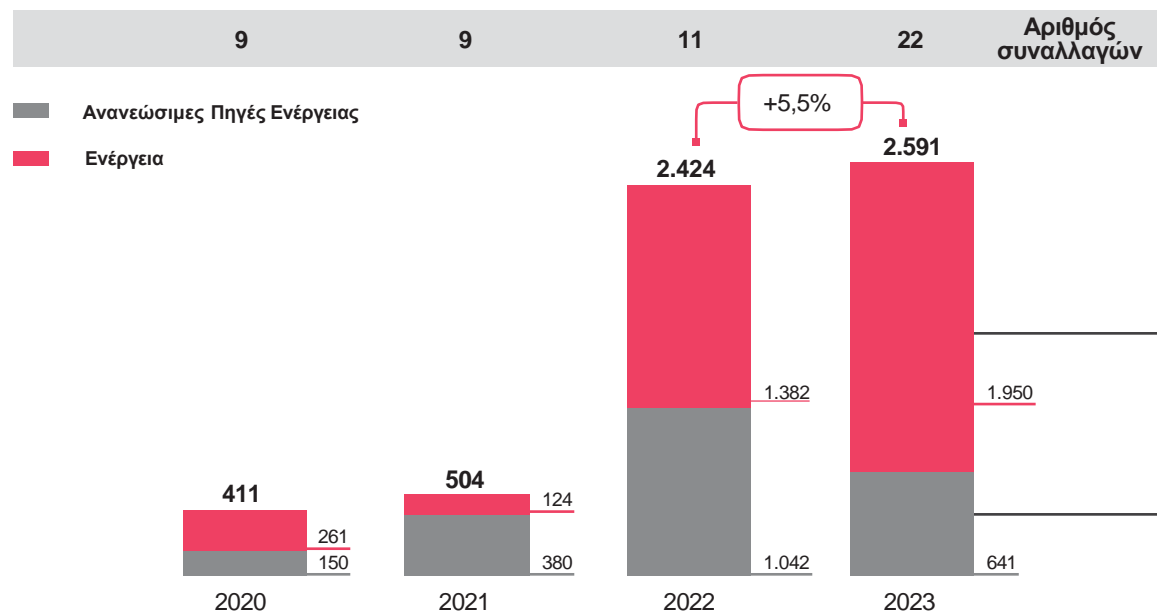

* Συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών ιδιωτικοποιήσεων του κάθε κλάδου.

Αύξηση του ενδιαφέροντος των επενδυτών για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, με το 2022 να είναι έτος ορόσημο

Συναλλαγές σε Ενέργεια και ΑΠΕ (2020-2023)

Αξία συναλλαγών* (€ εκ.)

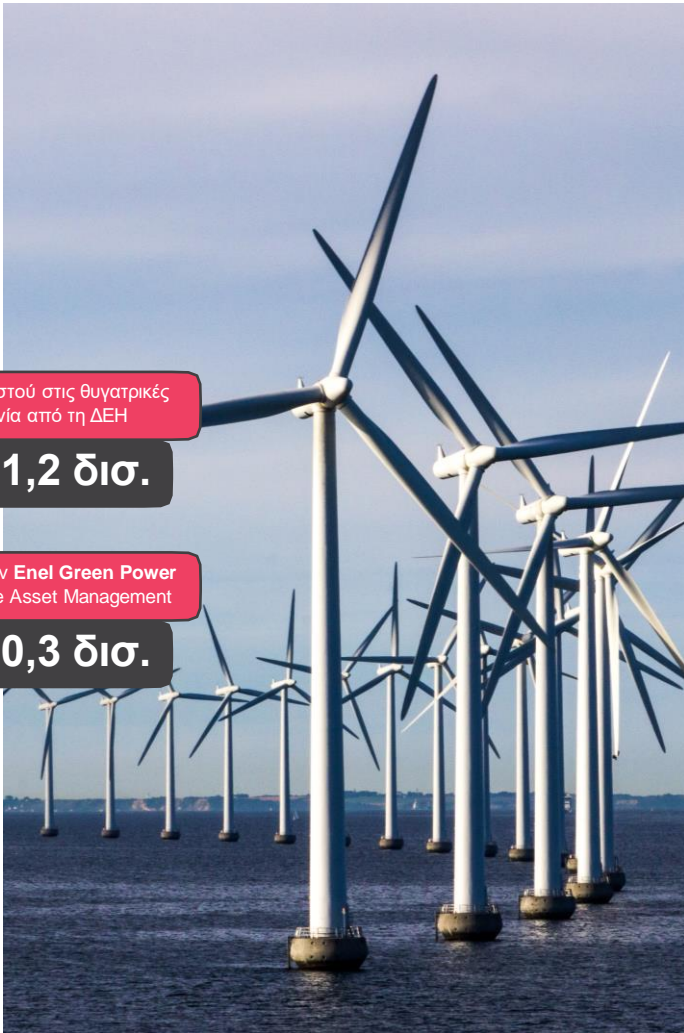

Εξαγορά πλειοψηφικού ποσοστού στις θυγατρικές της Enel SpA στη Ρουμανία από τη ΔΕΗ

€1,2 δισ.

Απόκτηση ποσοστού 50% στην Enel Green Power Hellas A.E. από την Macquarie Asset Management

€0,3 δισ.

Την τελευταία διετία (2022-2023) το ενδιαφέρον για Ε&Σ στον κλάδο των ΑΠΕ εκτινάχτηκε συμβαδίζοντας με την ευρύτερη ανάγκη μετάβασης σε καθαρότερες πηγές ενέργειας.

Οι μεγάλες εταιρείες Ενέργειας έχουν στρέψει το ενδιαφέρον τους σε επενδύσεις στις ΑΠΕ λόγω και των διαθέσιμων πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια σύμφωνα με τις επιταγές της ενεργειακής μετάβασης.

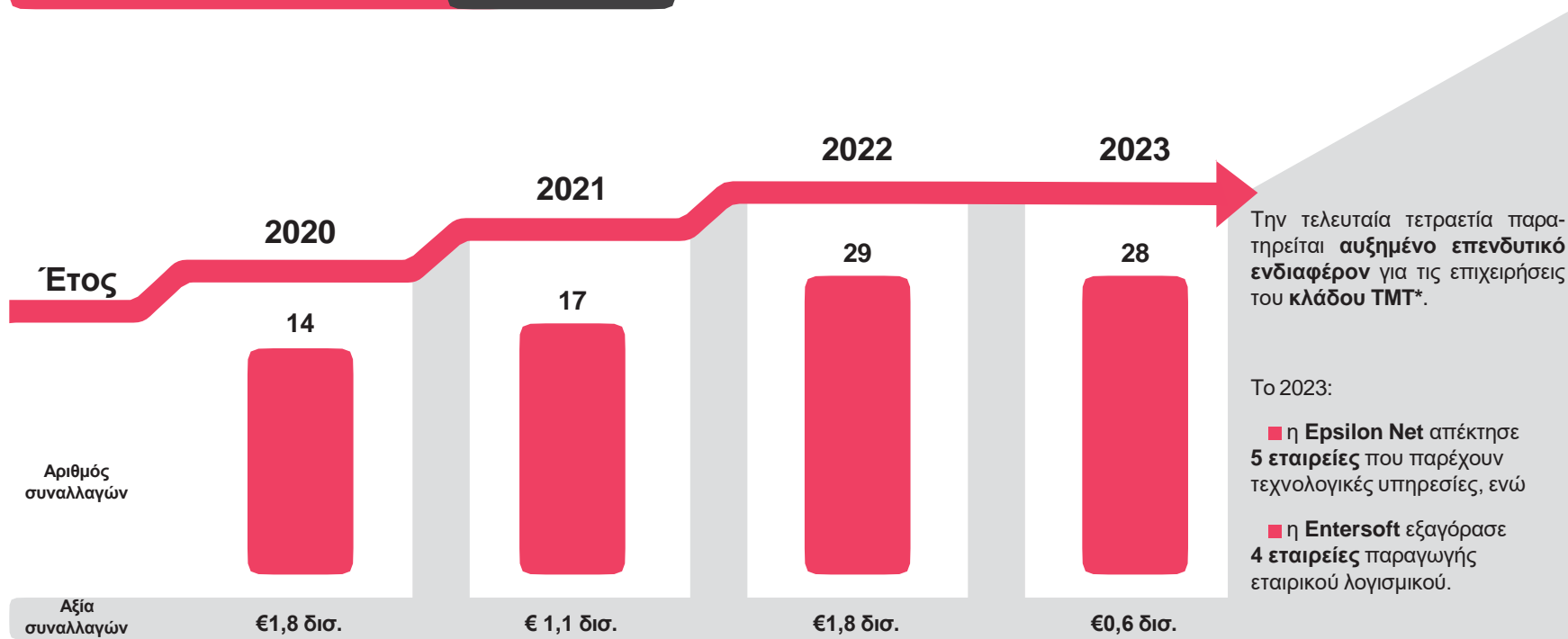
Το 2023, για τις περισσότερες συναλλαγές στον κλάδο των ΑΠΕ το τίμημα δεν ανακοινώθηκε.

*Συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών ιδιωτικοποιήσεων του κάθε κλάδου.

Αυξημένη συγκέντρωση στον κλάδο των TMT με σχεδόν 10 συναλλαγές να πραγματοποιούνται από μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου

Μέση αξία συναλλαγών
(2023)

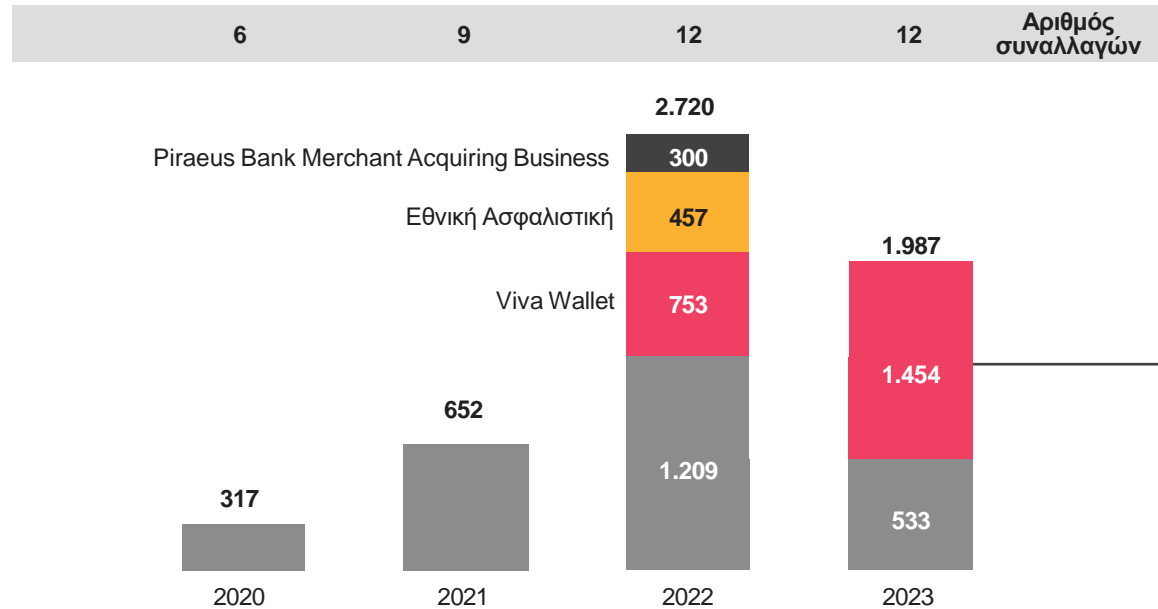
€24 εκ.

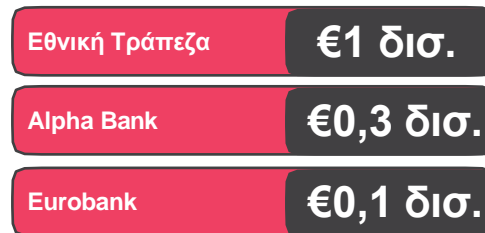
*TMT: Τηλεπικοινωνίες, MME και Τεχνολογία
Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου εταιρειών

Η αποεπένδυση του ΤΧΣ από τις 3 συστημικές τράπεζες συγκέντρωσε κεφάλαια ύψους περίπου €1,5 δισ.

Συναλλαγές στις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες
Αξία συναλλαγών* (€ εκ.)

Αποεπένδυση ΤΧΣ
από τις 3 συστημικές τράπεζες

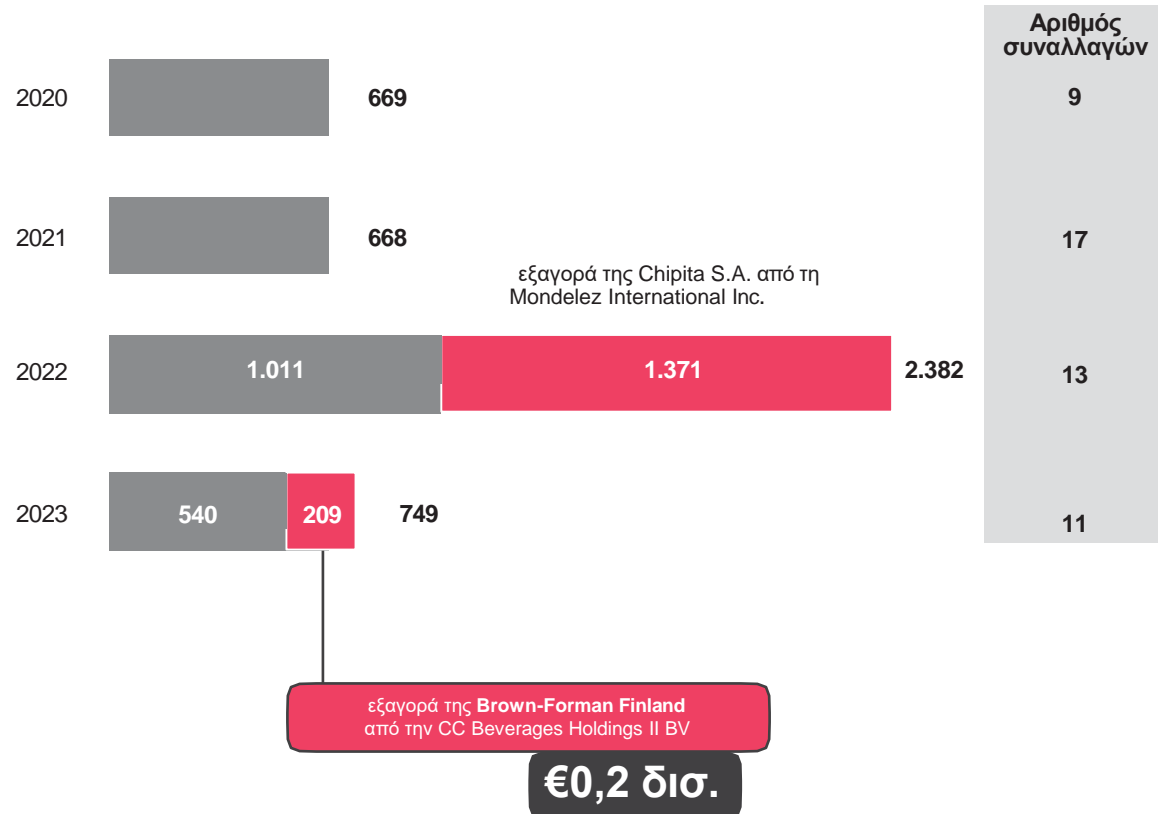
Από το 2022 παρατηρείται αυξημένη κινητικότητα στον Χρηματοοικονομικό κλάδο. Σημάδι σταθερότητας η απόφαση του ΤΧΣ να προχωρήσει στην αποεπένδυση από τις 4 συστημικές τράπεζες μέσα στο 2023.

Η Εθνική Τράπεζα, η Alpha Bank και η Eurobank συγκέντρωσαν σχεδόν €1,5 δισ. από Έλληνες και ξένους επενδυτές. Εντός του Μαρτίου του 2024, αναμένεται και η πώληση ποσοστού που κατέχει το ΤΧΣ στην Τράπεζα Πειραιώς.

*Συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών ιδιωτικοποιήσεων.

Από το 2019 και μετά ο κλάδος των Τροφίμων & Ποτών βρίσκεται στις πρώτες θέσεις ως προς την αξία και τον αριθμό Ε&Σ

Συναλλαγές στον κλάδο Τροφίμων & Ποτών
Αξία συναλλαγών* (€ εκ.)

Τα τελευταία χρόνια ο κλάδος των Τροφίμων & Ποτών συγκεντρώνει το ενδιαφέρον Ελλήνων και ξένων επενδυτών με τις συναλλαγές να ξεπερνούν το €0,5 δισ. ετησίως.

Το 2022 η συνολική αξία των συναλλαγών του κλάδου ξεπέρασε τα €2 δισ., κυρίως λόγω της εξαγοράς της Chipita από τη Mondelez και της Coca-Cola Bottling Company of Egypt από την Coca-Cola HBC Holdings BV.

Το 2023 ολοκληρώθηκαν 11 συναλλαγές, εκ των οποίων οι 10 παραμένουν αγνώστου τιμήματος.

*Συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών ιδιωτικοποιήσεων.

Ψήφος εμπιστοσύνης των ελληνικών επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο με 5 IPOs και έκδοση 2 εταιρικών ομολόγων

€251,4 εκ. Αρχικές Δημόσιες Προσφορές στο Χ.Α.Α.

Το τελευταίο 6μηνο του 2023 έγιναν **5 Αρχικές Δημόσιες Προσφορές** στο Ελληνικό Χρηματιστήριο.

A/A	Εταιρεία	Έναρξη Διαπραγμάτευσης	Αγορά	Ποσοστό	Αξία(€ εκ.)
1	Optima Bank A.E.	4/10/2023	Κύρια Αγορά	28,5%	150,9
2	Trade Estates A.E.E.A.Π.	10/11/2023	Κύρια Αγορά	26%	56,6
3	Orilina Properties A.E.E.A.Π.	11/12/2023	Κύρια Αγορά	25,5%	30,6
4	DotSoft S.A.	10/8/2023	Εναλλακτική Αγορά	16,7%	2,0
5	MED A.B.E.E	7/7/2023	Εναλλακτική Αγορά	13,5%	11,29
Σύνολο 2023 (5 συναλλαγές)					251,4
Σύνολο 2022 (2 συναλλαγές)					114,2

Το 2023 βγήκαν **εκτός XAA 6 τίτλοι** οι οποίοι βρίσκονταν σε καθεστώς αναστολής διαπραγμάτευσης επί μεγάλο χρονικό διάστημα (**Μπουτάρης, ΑΕΓΕΚ, Dionic, Βαράγκης, ΕΛΓΕΚΑ** και **Folli Follie**), ενώ η **ΕΛΒΙΕΜΕΚ** προσέφυγε στη Δικαιοσύνη μετά τη διαγραφή των μετοχών της από το Χ.Α.Α. Την άνοιξη του 2023 αποσύρθηκαν από το ταμπλό οι μετοχές της **Πλαίσιο Computers**, έπειτα από επιτυχή δημόσια πρόταση εξαγοράς των μειοψηφικών συμμετοχών από τον βασικό μέτοχο.

Το 2024 έχουν δρομολογηθεί πάνω από **3 Αρχικές Δημόσιες Προσφορές** με την εισαγωγή ορόσημο για το Χ.Α.Α. του **Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών**, (η οποία ολοκληρώθηκε με υπερκάλυψη >8x του στόχου έκδοσης μέσα στο Φεβρουάριο του 2024), την προσφορά μετοχών της **Noval Property ΑΕΕΑΠ** του ομίλου Βιοχάλκο και της **Lamda Malls**, θυγατρικής της Lamda Development, με την εισαγωγή της στο Χ.Α.Α. να αναμένεται μεταξύ Μαΐου και Σεπτεμβρίου).

Ως ομόλογο με την υψηλότερη απόδοση επιλέγεται αυτό της **Premia (έκδοσης 2022), ενώ το ομόλογο με τη χαμηλότερη απόδοση είναι αυτό της **Μυτιληναίος Α.Ε.** (έκδοσης 2023)
Πηγή: Reporter.gr, naftemporiki.gr & Reuters

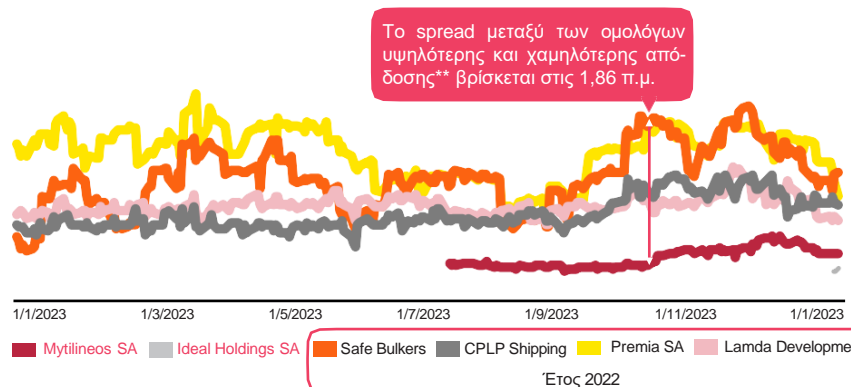
€601 εκ. αντλήθηκαν από εκδόσεις Εταιρικών Ομολόγων

Το 2023 αντλήθηκαν €601εκ. μέσω διαπραγματεύσιμων εταιρικών ομολόγων (2), ενώ το 2022 αντλήθηκαν €530εκ. για έκδοση 4 εταιρικών ομολόγων

- ♦ Η έκδοση του 7ετούς ομολόγου της **Μυτιληναίος Α.Ε. €500 εκ. (με κουπόνι 4%)** τον Ιούλιο του 2023 “ξανάβαλε” μπροστά την αγορά εταιρικών ομολόγων και το σημαντικότερο είναι ότι το **91,2% των ομολογιών κατευθύνθηκε σε ιδιώτες επενδυτές.**
- ♦ Τον **Δεκέμβριο του 2023 η Ideal* εξέδωσε 5ετές ομόλογο €100 εκ. με κουπόνι 5,5%.**

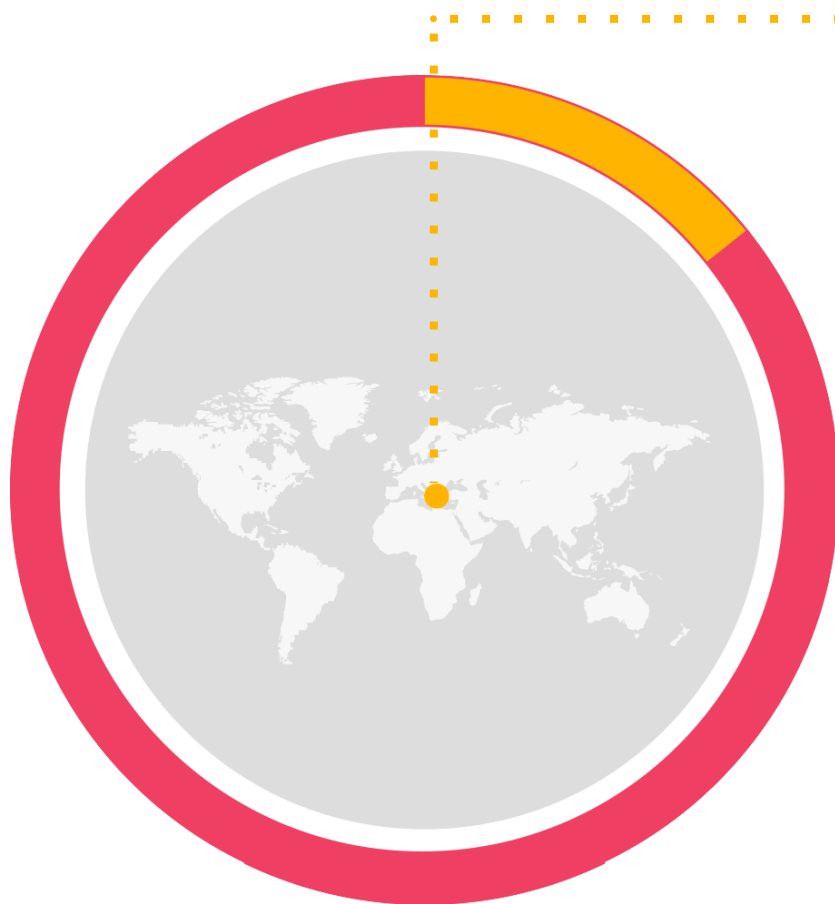
Το 2024 “ανοίγει” με εκδόσεις €330 εκ. στο Χ.Α.Α. εν μέσω προσδοκιών για μειώσεις επιτοκίων με εκδόσεις που αφορούν ομόλογα που σχεδιάζουν η **Autohellas** με στόχο την άντληση έως και **€200 εκ.** και η **Intralot** με σχεδιασμό την άντληση έως **€130 εκ.**

Αποδόσεις εταιρικών ομολόγων

Η PwC Ελλάδα πρώτος χρηματοοικονομικός σύμβουλος πανελλαδικά για Ε&Σ για 2η συνεχή χρονιά

και πρώτος χρηματοοικονομικός σύμβουλος για Ε&Σ παγκοσμίως για 4η συνεχή χρονιά

● Ελλάδα

Νο1 σε αριθμό συναλλαγών

βάσει αριθμού συναλλαγών σε επιχειρήσεις

2023	Επωνυμία Εταιρείας	Αριθμός Συναλλαγών
1	PwC Greece	10
2	UBS Investment Bank	9
3	BNP Paribas SA	4
4	Evercore Inc.	3
5	Citi	2

● Παγκοσμίως

Νο1 σε αριθμό συναλλαγών

βάσει αριθμού συναλλαγών σε όλες τις επιχειρήσεις

2023	Επωνυμία Εταιρείας	Αριθμός Συναλλαγών
1	PwC	610
2	Deloitte	558
3	KPMG	428
4	Houlihan Lokey, Inc.	348
5	Goldman Sachs & Co LLC	327

Πηγή: MergerMarket, PwC.

Αμείωτο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι συναλλαγές Ε&Σ και το 2024 με τις συναλλαγές ιδιωτικοποιήσεων να αναμένεται να φτάσουν τα €6 δισ.

- 1 Ενέργεια.** Εντός του έτους αναμένεται η εξαγορά της **Volterra Εμπορίας** του ομίλου ΑΒΑΞ Α.Ε. Από τη **Μυτιληναίος Α.Ε.**, με το συνολικό **τίμημα** να εκτιμάται ότι θα φτάσει μέχρι το ποσό των **€24 εκ.**
- 2 Ναυτιλία.** Εντός του έτους αναμένεται εκτός απροόπτου η οριστική συμφωνία για τη συγχώνευση των εταιρειών **Star Bulk Carriers** και **Eagle Bulk Shipping**. Η εννοποιημένη εταιρεία θα διοικείται από την τρέχουσα διοικητική ομάδα της Star Bulk. Εάν προχωρήσει η συγχώνευση θα δημιουργηθεί μία από τις μεγαλύτερες εισηγμένες ναυτιλιακές εταιρείες με εκτιμώμενη κεφαλαιοποίηση άνω των € 2 δισ.
- 3 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες.** Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2024 αναμένεται να ολοκληρωθεί το πρώτο στάδιο απόκτησης του **75%** του μετοχικού κεφαλαίου της ελληνικής **ασφαλιστικής εταιρείας ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Α.Ε.Ε.**, όπως επίσης αναμένεται η απόκτηση από την **Eurobank Α.Ε.** **ποσοστών 17,3%, 1,6% και 13,41%** της **Ελληνικής Τράπεζας ΕΠΕ** που ανήκουν στις εταιρείες **Poppy S.à r.l.**, **Senvest Management LLC** και **Wargaming Group** αντίστοιχα. Η εξαγορά από την **UniCredit** του **51%** της ασφαλιστικής εταιρείας **AlphaLife**, θυγατρικής του Ομίλου Alpha Bank ολοκληρώνεται στο επόμενο έτος. Επίσης η **UniCredit Romania S.A.** ανακοίνωσε την εξαγορά του **90,1%** της **Alpha Bank Romania S.A.** έναντι τιμήματος €300 εκ. Εντός καλοκαιριού του 2024 αναμένεται η νομική συγχώνευση της **Attica Bank** και της **Παγκρήτιας Τράπεζας**.
- 4 Κατασκευές.** Τον Ιανουάριο του 2024 ολοκληρώθηκε η πώληση και μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της εταιρείας **Κ.Λ.Μ.Α.Τ.Ε.**, θυγατρικής της εταιρείας **Ι. ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ – Ι. ΛΑΠΠΑΣ. ΑΕ** στον **κ. Ιωάννη Λάππα**, έναντι τιμήματος **€5 εκ.**
- 5 Αναψυχή.** Η **Prodea Investments** γνωστοποίησε ότι θα αποκτήσει από την **Yoda PLC** το **55%** της εταιρείας **Mediterranean Hospitality Venture PLC.**, με το **τίμημα να εκτιμάται στα €254 εκ.** Επίσης εντός του έτους αναμένεται η εξαγορά του **51%** της εταιρείας **ATTICA CONCIERGE** από τον επιχειρηματία **κ. Μιχάλη Σπυριδάκο**, επικεφαλής του SpiritWorld Group. Εντός του πρώτου διμήνου του έτους ανακοινώθηκε η απόκτηση του χαρτοφυλακίου ξενοδοχείων της **L&R Hotels** στη Ρόδο (Rhodes Bay Hotel and Spa) και Αθήνα (Τιάνια) από την **H Hotels** (οικογένεια Χατζηλαζάρου) καθώς και η πώληση από την Prodea Investments ΑΕΕΑΠ των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων **Dolce Milan Malpensa** στην Ιταλία και **Lazart Hotel** στη Θεσσαλονίκη στη **Zeus International**.
- 6 Ανανεύσιμες πηγές.** Τον Ιανουάριο του 2024 ολοκληρώθηκε η απόκτηση του **25%** της **ΕΛΤΕΧ Ανέμος** από την **More** του ομίλου της Motor Oil έναντι τιμήματος **€123,5 εκ.** Εντός του έτους αναμένεται η απόκτηση από την **HELLENiQ Energy Holdings** μέσω της θυγατρικής της, **HELLENiQ Renewables**, χαρτοφυλακίου φωτοβολταϊκών έργων, συνολικής ισχύος **211 MW**, που αναπτύσσει στη Ρουμανία η **Μυτιληναίος ΑΕ**. Το 2024 θα συνεχιστεί η υψηλή δραστηριότητα Ε&Σ στον κλάδο των ΑΠΕ σύμφωνα με τις επιταγές της ενεργειακής μετάβασης.
- 7 Υγεία.** Ανακοινώθηκε συμφωνία της **Farallon Capital Managment LLC** με την **Ημίθεα ΑΕ** για την απόκτηση των κλινικών του ιατρικού ομίλου **Euromedica** και αναμένεται η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Ο κλάδος της Υγείας και των Φαρμακευτικών αναμένεται να εμφανίσει σημαντική κινητικότητα τους επόμενους 12 - 24 μήνες.
- 8 Ακίνητη Περιουσία.** Εντός του α' εξαμήνου του 2024 αναμένεται η πώληση της κυπριακής εταιρείας **Severdor Ltd**, θυγατρικής της DIMAND ΑΕ στην **Eurobank ΑΕ** έναντι τιμήματος **€74,4 εκ.** Παράλληλα, υπεγράφη συμφωνία για την πώληση του **65%** του μετοχικού κεφαλαίου της **Skyline Real Estate SA** από την **Alpha Group Investments Ltd** του ομίλου Alpha Bank, στο επενδυτικό σχήμα **«P & E Investments SA Property Development»** η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024.
- 9 Λιανική.** Εντός του α' τριμήνου του 2024 αναμένεται και η ολοκλήρωση της εξαγοράς της εταιρείας **Κωτσόβολος** από τη **ΔΕΗ Α.Ε.** με το **τίμημα** να αναμένεται περίπου στα **€270 εκ.** Μέσα στο 2024 αναμένεται η εξαγορά της πολωνικής εταιρείας **Stella Pack** από τον **Όμιλο Σαράντη** μέσω της θυγατρικής του **Sarantis Polska S.A.** Μέσα στο έτος τοποθετείται και η ολοκλήρωση της εξαγοράς της αλυσίδας **AS Αγορά** από την εταιρεία **Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτης Α.Ε.Ε.**
- 10 TMT.** Τον Φεβρουάριο του 2024 η **SECNewgate** απέκτησε **μειοψηφικό** ποσοστό της ελληνικής εταιρείας επικοινωνίας **V+O.**, το οποίο θα φτάσει στο **70%** του μετοχικού κεφαλαίου σε βάθος πενταετίας. Εντός του έτους αναμένεται η ολοκλήρωση της εξαγοράς του τομέα λιανικής της **Orange Money** στη **Ρουμανία** από την **Alpha Bank Romania**. Εντός του έτους αναμένεται η απόκτηση του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της **Twinssoft**, μίας από τις μεγαλύτερες εταιρείες λογισμικού εστίασης στην Ελλάδα από τον **Όμιλο SOFTONE**. Ο εν εξελίξει ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων και τα διαθέσιμα κονδύλια από το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας για επενδύσεις ψηφιακού εκσυγχρονισμού αναμένεται να αυξήσουν περαιτέρω την δραστηριότητα Ε&Σ στον κλάδο των TMT.
- 11 Ιδιωτικοποιήσεις.** Τον Φεβρουάριο του 2024 εισήχθησαν στο **Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών** οι μετοχές του **Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελ.Βενιζέλος»** μέσω της διάθεσης του **30%** που κατείχε το ΤΑΙΠΕΔ. Τα συνολικά έσοδα στα κρατικά ταμεία άγγιξαν τα **€770 εκ.** Εντός του έτους αναμένεται η υπογραφή για την κατάρτιση των συμβάσεων όσον αφορά την μίσθωση των περιουσιακών στοιχείων ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου, τα οποία βρίσκονται στη διαχείριση της **ΛΑΡΚΟ Α.Ε** και περνάνε στην **κοινοπραξία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και AD Holdings AG**. Επίσης, αναμένεται η ιδιωτικοποίηση της **Εγνατία Οδός Α.Ε.** με την κοινοπραξία **ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ-Egis** να ορίζεται ως προτιμητέος επενδυτής και το **τίμημα να εκτιμάται στα €1,355δισ.** Τέλος, αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024 η παραχώρηση της **Αττικής Οδού** στην εταιρεία **ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ**, με το **τίμημα να ανέρχεται σε €3,27 δισ.** Εντός του α' τριμήνου του έτους αναμένεται και η **αποεπένδυση του ΤΧΣ** από την **Τράπεζα Πειραιώς** με δυνητικά έσοδα **άνω του €1,0 δισ.**, αναλόγως του ποσοστού που θα διατεθεί. Με την ολοκλήρωση των εκκρεμών παραχωρήσεων και συναλλαγών το **Ελληνικό Δημόσιο** θα καταγράψει **ρεκόρ εσόδων** που θα ξεπεράσουν τα **€6 δισ.**

Συμπεράσματα

Το 2023 ολοκληρώθηκαν οι περισσότερες σε αριθμό συναλλαγές που έχουν καταγραφεί σε βάθος 15ετίας στην ελληνική αγορά, 22 συναλλαγές περισσότερες σε σχέση με το 2022.

Ειδικότερα, 116 Ε&Σ ανήλθαν σε €5,9 δισ. σε όρους αξίας το 2023.

Κύριο κλαδικό χαρακτηριστικό αποτέλεσε η συγκέντρωση του κλάδου των TMT, η συνεχιζόμενη επενδυτική δραστηριότητα από Private Equity Funds καθώς και η αύξηση των συναλλαγών σε Ενέργεια και ΑΠΕ.

Οι Έλληνες επενδυτές αυξάνουν το ενδιαφέρον για τις ξένες αγορές με τη μέση αξία των συναλλαγών να ανέρχεται στα €117 εκ. το 2023, σημαντικά υψηλότερη σε σχέση με το 2022 (€63 εκ.).

Οι συναλλαγές ιδιωτικοποιήσεων που έκλεισαν εντός του 2023 ξεπέρασαν τα €1,6 δισ., με μεγάλες ιδιωτικοποιήσεις να ολοκληρώνονται και μέσα στο επόμενο έτος.

Οι συναλλαγές Ε&Σ που αφορούν Private Equity κεφάλαια άγγιξαν το €1,5 δισ. με 27 συναλλαγές (εξαιρώντας πράξεις χαρτοφυλακίων ΜΕΔ).

Οι συναλλαγές χαρτοφυλακίων ΜΕΔ στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά ξεπέρασαν τα €5,5 δισ. σε λογιστική αξία και αναμένεται να συνεχίσουν με τον ίδιο περίπου ρυθμό και το 2024.

Μέσα στο έτος εκδόθηκαν 2 διαπραγματεύσιμα εταιρικά ομόλογα ύψους €601 εκ. ξεπερνώντας οριακά τα επίπεδα του 2022, σε όρους αξίας έκδοσης.

Οι συναλλαγές μειοψηφικών πακέτων ανήλθαν σε €582 εκ., εκ των οποίων το 50% προέρχεται από τους κλάδους της Ενέργειας και των Τροφίμων και Ποτών.

Οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου με παρουσία στρατηγικού επενδυτή το 2023 ανήλθαν σε €345 εκ.

Το 2024 παρατηρείται αμείωτη δραστηριότητα συναλλαγών Ε&Σ σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ αναμένεται ολοκλήρωση ιδιωτικοποιήσεων που μπορεί να φτάσει τα €6,0 δισ. σε αξία συναλλαγών.

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις επιχειρήσεων στην Ελλάδα το 2023

Για δημόσια χρήση

Στην PwC, στόχος μας είναι η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στην κοινωνία και η επίλυση σημαντικών προβλημάτων. Είμαστε ένα δίκτυο εταιρειών σε 151 χώρες με περισσότερα από 364.000 στελέχη που δεσμεύονται να παραδίδουν ποιοτικό έργο στις ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες που αναλαμβάνουν. Πείτε μας τι έχει αξία για σας και μάθετε ακόμα περισσότερα στην ιστοσελίδα μας www.pwc.com.

Η επωνυμία PwC αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών και/ή σε μία ή περισσότερες από τις εταιρείες μέλη, κάθε μία από τις οποίες αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure.

© 2024 PwC. Με επιφύλαξη όλων των νόμιμων δικαιωμάτων